

DOMOLJUB

Glasilno Jugoslovanske Kmetijske Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 30 K na leto. —
Za inozemstvo 50 K.
Posamezne številke se prodajajo po 1 K.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Do konca!

Delo v Belgradu stoji in se nikamor ne premakne z mrtve točke. Površneži trdijo, da je tam doli premalo resnih in zmožnih ljudi, in da mrtvilo izvira od tod. Ali to ni res! V Belgradu so ljudje, ki so videli, vodili in se učili od svetovne politike. Imajo zmožnosti dovolj in resnosti preveč. Je pa nekaj drugega, vzrok, da je običaj državni voz v blatu, iz katerega ga ne more potegniti niti poizkušena dvojnega muslimanov in samostojnih, za katere se vlečejo zdaj demokrati, zdaj radikalci. V Belgradu se bije namreč hud boj med pristaši centralizma in pokrajinske samouprave. To se danes čuje smešno, ko vemo, da tvorijo demokrati in radikalci 190 glasov, pomoč pa so jim obljubili v prvi vrsti samostojni kmetje, v drugi pa milijonarja Kristana socialni demokratje. Te stranke tvorijo večino, prisegle so tudi vse ob prvi priliki, ki se jim je nudila, preglasujejo prav zlahka poslance Ljudske stranke, Narodni klub, muslimane in druge avtonomiste; Radić se pa itak ne poda v Belgrad! Čemu torej vlada čaka in se pogaja? Zakaj ne gre na delo, zakaj ne uveljavi veleerbskega centralističnega ustavnega načrta? Predno odgovorimo na ta vprašanja, moramo pomisliti sledeče:

Izmed 93 hrvatskih poslancev jih ni priseglo 67, kar znači dobre dve tretjine.

Izmed Slovencev ni priseglo 21 poslancev (15 SLS in 6 komunistov), kar znaša 1 glas nad polovico vseh slovenskih poslancev.

Ako torej izvedejo radikalci in liberalci s pomočjo samostojnih in socialnih demokratov centralistično ustavo, se bodo Hrvatje izgovarjali, da jim je bila ista usiljena, ker je bilo 2 tretjini hrvatskega naroda proti centralizmu, pripoznali je ne bodo Slovenci, ker se je nad polovico naših poslancev izreklo proti centralistični ureditvi države.

Nujna posledica tega bo nadaljevanje boja za ustavo. Kdor si predstavlja, da bo boj za ustavo prenehal v tistem hipu, ko bodo v zbornici preglasovali radikalci, demokratje in samostojni Jugoslovanski klub in krog njega zbrane avtonomistične skupine, ta se bridko moti. Kdor ve, da pomenja centralizem smrt malega človeka in države, temu se zdi tudi jasno, da se bo bil boj za popolno pokrajinsko samoupravo, kot jo zahteva SLS, do konca. Toliko časa, da bo prodrla. Vseeno je, ali se bo bil boj eno leto ali pa deset let. Trajal

bo toliko časa, da bo samoupravo morala vzeti i vsaka centralna vlada za svoj program, toliko časa, da prevzamejo avtonomisti državno krmilo, popolnoma v svoje roke. Ta čas bo prišel. Zato pa vztrajajmo v boju do konca!

Kriza v Kmetijski družbi.

(Piše France Z.)

Ko so Krek in njegovi pred tridesetimi leti začeli snovati po Sloveniji denarne in blagovne zadrage, hranilnice in posojilnice, konsumna in kmetijska društva, so imeli pred sabo en sam cilj: Osvoboditi malega človeka; kmeta, delavca in obrtnika iz krempljev maloštevilnih denarnih in blagovnih oderuhov in mu ustvariti tako predpogoj svobodnega gospodarstva in napredka na svoji lastni zemlji in ob svojem lastnem majhnem imetju. Po neizrekljivih težavah in po viharjih bojih z vsemi nasprotnimi silami se je Kreku posrečilo, razprsti gosto združniško mrežo širom cele Slovenije. Hranilnice in posojilnice so rastle, oderuhi so padali in se umaknili v ozadje, ustanovljale so se zadrage in kmetijska društva, oderuške cene po štacunah in trgovinah so padale, ljudstvo pa je začelo dihati prosteje in svobodneje. Kmetijstvo, pašništvo, živinoreja, prašičereja itd. se je naglo dvigala, dvignila pa se je tudi izobrazba in blagostanje slovenskega delavnega ljudstva. Težko bo trdil kdo, da je bilo stanje slovenskega kmeta in malega človeka sploh pred izbruhom svetovne vojne nevzdržno. Bili so zlati časi, ki se ne bodo vrnili kmalu, ker je v Jugoslaviji dvignil glavo do politične moči judovski velekapital, podpiran od krščenih mogotcev. Naš rod pač težko razume, koliko so baš zadrage pripomogle do blagostanja pred letom 1914. Ta rod je začel živeti šele tedaj, ko ni bilo več oderuhov in ko so se bile cene že prav potom in vsled zadrug izjenačile. Ko bo postal ta bič, ki že danes pada po sključenih hrbtih slovenskega kmeta, še hujši, tedaj bo marsikdo iskal rešilno zvezdo prav tam, kjer jo je danes poteptal v blato.

Krek ni vprašal ob kovanju zadrug, katere stranke so ljudje v tem ali onem kraju. Vprašal je, koliko je bede in kje je pomoč najnujnejša. Zakaj njemu ni šlo za stranko, marveč za gospodarsko samostojnost slovenskega ljudstva, ki ga je bil usužnjil tuji in domači velekapital. Zato je imelo Krekovo

delo uspeh, zato je rodilo obilen sad in mnogo božjega blagoslova. Zadrage, ki so bile osnovane samo kot gospodarsko ozadje in pa kot opora kake politične stranke, so kaj hitro propadle. Kajti njihov cilj ni bil splošni blagor, marveč blagor in korist ene same politične stranke. O dr. Žerjavovem Agro-Merkurju, ki je bil tako sijajno propadel baš radi tega dejstva, bom pisal ob drugi priliki, da bomo do golega spoznali »veščakac, ki je spčel »Samostojno« in »Ekonomac« ter začel boj za »Slovensko kmetijsko družbo«.

Sedanja »Slov. kmetijska družba« je najstarejša gospodarska ustanova te vrste pri nas. Njen cilj je kratek in jasen ter vzvišen: Napredek kmetijstva. Torej ne napredek te ali one stranke, marveč napredek kmetijstva sploh. Ta cilj je družba skušala res vedno doseči in si je stekla za metijstvo neveljivih zaslug. Mimo tega priznanja ne more nihče. Če pa je slovensko kmetijstvo kedaj potrebovalo zaslombe, jo potrebuje danes, ko je slovenski kmet na robu gospodarskega propadanja, ko v cenah pri žitu, živini in prašičih ne more konkurirati z brati Hrvati in Srbi. Zato je bilo treba »Kmetijsko družbo« podpreti še bolj, da bi bila mogla s podestortjeno silo ščititi koristi domačega kmetijstva. A zgodilo se je nekaj nečudenega. Izvestni krogi so začutili v sebi satansko potrebo, zaneesti v družbo razjedajoč boj, ki se ne suče krog vprašanja, na kak način bi družba laglje dosegla svoj smoter, koristiti kmetijstvu sploh, marveč krog vprašanja, ali bo imela pri družbi odločilno besedo Kmetijska zveza ali pa samostojna stranka. Družbo, ki je stala do zadnjih časov visoko nad vsakdanjimi političnimi boji, so neodgovorni ljudje vrgli v blato najgrših strankarskih preprirov.

Začelo se je decembra 1919, ko je peščica samostojnežev s tuljenjem, vpitjem in petjem onemogočila občini zbor, katerega je nato dr. Žerjav kot samovlastni diktator Slovenije protipostavno razveljavil. Kasnejša dr. Brejceva vlada je Žerjavov odlok ukinila in 21. maja leta 1920 se je vršilo nadaljevanje občnega zbora, za katerega je šlo iz tajništva SKS nešteto navodil in dopisov. Tako so prevzele iniciativo kmet. družbe v roke politične stranke. Od maja 1920 naprej se bije med Kmetijsko zvezo in samostojno srdit notranji boj za nadvlado v družbi. Po dnevnikih in tednikih bemo dan na dan poročila o nerednostih, kd se vrše na podružničnih občnih zboreh, družbin odbor pa se mora pečati skoro izključno

z najrazličnejšimi zlaganimi in zavitimimi pri-
tožbami, mesto, da bi se mogel brigati za vsa
ona vprašanja, ki so danes nujna in pereča za
obstoj slovenskega kmetijstva, ki gre dan za
dnem nazaj, kaj šele, da bi napredovalo?!

Kaj bo posledica tega? Nazadovanje
družbe in nazadovanje kmetijstva. Ne nazado-
vanje »zvezarjev« ali »samostojnežev«, ampak
nazadovanje kmetijstva sploh! Družba, v ka-
teri in za katero se bije srdit boj sato, katera
stranka bo v njej vladala, ta družba ima v
sebi kal propadanja in kal smrti. Slovenska
kmetijska družba je torej v velik krizi. To po-
vejmo jasno in vsem, ki se še količkaj zani-
majo za zadeve. tikujoče se vsega kmetijstva!

Krizo bo družba prej ali slej prestala. Sa-
mostojna stranka prevzame odgovornost za
vso škodo, ki jo bo utrpelo v času krize kme-
tijstva. Kajti baš ta stranka je vrgla druž-
bo, to strogo gospodarsko ustanovo, v blato
dnevne politike. Kosmati morajo biti voditelji
SKS, ki se ne boje obračuna, kajti prišel bo,
in grozen bo! Naj pazijo gospodje.

Kmet in izobrazba.

Kmet gre danes v javnost. Oni, ki je
bil poznan doslej samo po davčnih uradih
in eksekutorjih, izrabljen po mešetarjih in
prekupcih, zaničevan in preziran po go-
spodi, oni je stopil danes na široko cesto
življenja, da sam osnuje boljše bodočnost.
In prav ima! Ako je imel in ima tudi še danes
do države dolžnost, zakaj bi mu ista
ne dovolila in zagotovila tudi pravic? Si-
cer pa ni država kriva prejšnjega in seda-
njega slabega kmetijskega položaja, marveč
drugi stanovi, ki so hoteli malo dolžnosti,
pa mnogo, mnogo pravic. In če vstaja danes
jugoslovanski kmet, da si pribori svoje
pravice, ki mu pripadajo, naj se ja nikomur
ne tresejo hlače, ker se nikomur niti las ne
bo skrivil! Tisti, ki ima po krivici preveč
pravic, jih bo odstopil kmetu, ki jih ima
po krivici premalo. V tem obstoje vse gro-
ze kmetijskega preporoda, ki se je izvesti
ljudje tako boje, to je ves čudež, ki neka-
terim ne gre v glavo, zakaj celo kmet sili
v ospredje.

Pravice hoče! To je vse!

Iz dosedanega neupoštevanja kmeta
vseposod je imel kmet eno dobro: O
govornosti ni imel napram člo-
veški družbi in državi. Za vse gre-
he, za vse napake, ki so se tekoma let na-
kopičile, so odgovorni oni, ki so imeli vo-
dila mesta in odločilno besedo. Svobodno
je kmet grajal in upravičeno se je jezil, svo-
bodno je sodil. Danes pa, ko ima jugoslo-
vanski kmet prvega ministra, prvega po-
verjenika, ko je na potu, da postavi pri
prihodnjih volitvah svoje najboljše može,
ko se snuja kmetijska zbornica, danes pre-
vzema jugoslovanski kmet eno največjih
dolžnosti: Odgovornost in s od-
govornost napram človeški
družbi in državi!

Tega se mora jugoslovanski kmet jas-
no zavedati, ker je zavest dolžnosti prvič
predpogoj za nje izpolnjevanje, drugič pa
sledi iz zavesti samo po sebi vse polno na-
log, ki jih mora kmet dovršiti, predno bo
s tako silo in v tako polni meri mogel po-
seči v vse javno življenje in delovanje.

kot si to predstavlja večina slovenskega
ljudstva, ki ne ve, da ne zadostuje za take
svrhe samo trdna volja, marveč tudi znan-
stveni predpogoji.

Kmet kot tak se mora gotovo v prvi
vrsti zanimati za strokovno izobrazbo:
kmetijstvo, živinorejo, prašičerejo, sadjar-
stvo, vinoreja itd. itd. Osnovne pojme o
tem dobi vsak kmetijski otrok že doma, ker
se mora od svojih mladih nog ukvarjati s
poklicem svojih starišev. In le majhen od-
stotek študiranih ljudi s kmetov je, ki bi ne
znali prijeti za to ali ono delo. Dejstvo pa
je, da so gospodarili pred 30 leti vse dru-
gače kot danes, dejstvo je, da so kraji ob
železnicah in večjih prometnih cestah in
križiščih vse bolj obdelani, vse bolj plo-
donosni kakor kraji daleč od prometnih
zvez. Zgodovina bo pokazala, v koliko se
bomo dvignili v par desetletjih. Dejstvo je,
da je v krajih, kjer so obstajale gospodar-
ske zadruge, kjer so se prirejali gospodar-
ski tečajji ali predavanja o modernem go-
spodarstvu daleč pred onimi, ki so ostali
zakrknjeni pristaši starinstva in preteklih
dni. Če kdaj, bo danes treba dvigniti glas
za moderno gospodarstvo. Zato pa je tre-
ba najprej dobrih, moderno urejenih kme-
tjskih šol. Na Kranjskem imamo eno prav
slab načrta kmetijske šole na Grmu,
ki jo poslabšujejo še njeni vodje s tem, da
se brigajo bolj za politično propagando
kakor za poudarjeno strokovno naobrazbo
med kmetjskim ljudstvom.

Pa kmetijske šole tudi niso še vse.
Ako imamo šole, je treba, da bo ta tudi
polna. Z dolgo besedo: Med kmeti mora
pravladati prepričanje, da je kmetijska šola
in ž njimi »trujen strokovni pouk neob-
hodno potreben vsakemu kmetu, vsakemu
kmetjskemu sinu. Stroški, ki bodo združeni
s tem, se bodo kmetu sto in stokrat bogato
povrnili. Danes, ko živimo v tako hitrih
časih prometa strojev, tehnike in splošne-
ga poučevanja, moramo gledati predvsem
kako v najkrajšem času in z najmanjšimi
stroški dvignemo kmetijske proizvode. Za-
stareli in okosteneli način kot pred dva-
setimi leti ne bo kos tej nalogi, pač pa naš
novi naraščaj mladih kmetjskih sinov, ki bo
izšel iz kmetijskih šol dobro strokovno na-
obrazben in rodokovan. Vprašajmo se, v ko-
liko je danes naš kmet zavzet za to stvar.
V pretežni večini ga bo treba šele vzbudi-
ti iz spanja. Kar pogledjte vsak v svoji do-
mači vasi, in prepričali se bode, da smo
še daleč, daleč. Kaj mi hoče šola? Kositi
orati, mlatiti znam, voli in krave in praši-
če poznam! Tega meni ni prav nič treba!
Še tu naj denar trosim! — Take in enake
se slišijo prav vsak dan, in v kljub svetov-
ni vojni, ki je — kot pravijo — ljudi tako
»zbrihtala«! In če pomislimo na bivši dež,
odbor pred vojsko: Kako si je prizadeval,
koliko prizadeval za povzdigo poljedeljstva,
govedo- in prašičerejo! Premije je dajal za
boljšo živino, podpore je delil za zidanje
modernih hlevov, predavanje in tečaje je
prirejaj, a kako malo je bilo takih, ki so
izpredvideli, ki so se poprijeli! Kmet si je
raje zamašil ušesa in zakril oči ter nesel
tiste kronice raje v hranilnico, kjer mu ne
izdajo danes nič, mesto, da bi jih bil nalo-
žil v moderna gospodarska poslopja, za
gncjne jame in za nabavo modernega orod-
ja in strojev. Edino Tomaževa žlindra je

bila prodrla vsesplošno; menda samo zato,
ker je bilo videti na dlani, kako je v resni-
ci koristna! — Zalostno je, da je med kme-
ti tudi danes veliko, veliko takih, ki sicer
kriče, da se jim dela krivica, da jim gre
slabo, ki tožijo državo, duhovne, Boga in
ministre, sami pa si nečejo pomagati. In
če mu ponudiš desnico v pomoč, te udari,
obrne hrbet, pa še kakšno zine, ki ni ne za
delavnik, ne za nedeljo. Roke na srce!
Predno bomo kmetje pometali kje drugje,
moramo najprej pred svojim praškom. Ta
ocena nezdravih razmer in pojmov izhaja
iz ljubezni do kmeta in njegove stvari. Vsak
naj premisli sam pri sebi, koliko je že za-
mudil po lastni krivdi ali malomarnosti,
kar se tiče modernega poljedeljstva in go-
spodarstva sploh, potem naj se poboljša,
naj krene drugo pot, in svojemu sosedu in
prijetelju izbiže neumne in neutemeljene
predsodke iz glave, da bodo že enkrat jas-
ni in čisti pojmi zavladali med kmeti sami.

Kakor otroci...

Če premišljujemo naredbe naših »viš-
jih«, se nam zde ti ljudje kakor otroci. Z
naredbami se igrajo in zraven gledajo na
nas, »nižje« ljudstvo, češ, bomo videli, ali
nas bodo ubogali. Drugače si ne moremo
misliti preraznovrstnih odlokov prerazno-
vrstnih višjih oblasti glede našega uboge-
ga drobiža. Kakor otroci...

Le poslušajte: Kovani drobiž je zaka-
nito plačilno sredstvo. To se pravi: S ko-
vanim drobižem lahko vse plačaš: davke,
koleke, tobak pri državnih blagajnah pa tu-
di delavce in rokodelce. Tako ena odred-
ba, ki so jo prinesli listi. Druga, čisto od
druge oblasti pa pravi: »To ni res. Drobiž
ni zanič.« Ali pravijo zopet: Papirat dro-
biž je dober, če je pravilno kolekovan. Po-
šta pa pravi, da ga za več kot 10 K za en-
krat ne sme vzeti. Zakaj pa ne, če je do-
ber! In zopet: Ena obast imenuje šolske
nadzornike, druga pa zavpije: »Stoj! Ti
tega ne smeš. To je moja pravica!« Pa gre
in imenuje nove nadzornike. Po eni strani
vpijejo oblasti, da čuti ljudstvo premalo
ljubezni do nove domovine, po drugi stra-
ni pa oblasti z raznimi odredbami to lju-
bezen naravnost pobijajo. Ljudstvo hoče,
da je država radi ljudstva, da ljudstvu slu-
ži, da skrbi za splošno blagostanje; gotove
oblasti pa so mnenja, da so zato tu, da se
igrajo z ljudstvom in z močjo svoje oblasti.

Čeprav je naša država še mlada, naš
kar se tako radi sklicujejo njeni voditelji,
pa morajo ravno ti možje imeti že nekolk
ko razsodnosti in izkušnje. Saj so vsi pre-
je živel v starih, urejenih državah. Zato pa
nikar ne delajte usodepolnih grehov na ra-
čun »mlade« države.

Koledarček JKZ.

Novo leto nas je prehitelo. Nismo si
še omislili novega koledarčka. Jugoslo-
vanska kmetijska zveza ga nam je preskr-
bela.

Člani in članice kmetijske zveze, vsi
naši somišljeniki, ali ste ga že naročili? Če
še niste, hitite, da zaloga ne poide. Tajni-
štvo kmetijske zveze ima le še nekaj izvo-

div v zalogi. Vsak naš kmet, vsaka kmetica pa mora imeti ta koledarček. Tu boš našel zbrana vsa pojasnila o poštnih in kolkovnih pristojbinah, različne račune iz stare v novo mero in narobe, najpotrebnejše podatke za živinorejo itd.

Poleg tega pa vsebuje koledarček prav poljubno začrtane vse panoge našega gospodarskega življenja.

Anton Pevc je poljubno očrtal »Smerice slovenskega kmetijstva«, »Krmiljenje govedi in prašičev«, »Domače mlekarstvo«, »krava v šoli«, »postavne določbe glede jamstva pri kupčijah z živino«. Sadjarski nadzornik M. Humeč je v članku »Ne samo saditi, ampak gojiti«, pokazal glavne naloge naše sadjereje in nas poučil, kako naj gojimo mlado neobglijeno drevesce.

V odstavku »Zdravljenje domačih živali« najdemo vsa, našemu kmetu tako silno potrebna navodila, kako si pomagamo, če pride ta ali ona bolezen v naš hlev.

Na koncu ima koledarček še cel šop praznih listov za vsakdanje zapiske.

Koledarček je lepo vezan v prav lični žepni obliki in stane samo 11 K, s poštnino 12 K, kar je pri današnji draginji gotovo zelo nizka cena. Razprodaja ga Tajništvo Jugoslovanske kmetijske zveze v Ljubljani, Juoslov. tiskarna. Torej vsak, ki koledarčka še nima, hitro po dopisnico in naj naroči na gornji naslov.

Občna javna bolnišnica v Ljubljani.

Našim bralcem hočemo v par vrsticah napisati v pojasnilo nekaj podatkov o tej prepotrebni hiši.

V preteklem letu je bilo v bolnišnico sprejetih 12.703 bolnikov in poleg tega še 893 porodnic, skupaj torej 13.596 oseb. Bolnišnica obstoji iz teh-le oddelkov: I. kirurški, II. medicinski, III. ginekološki in porodni, IV. dermatološki, V. okulistični, VI. infektivni, VII. neurološki in psihiatriški, VIII. prosekturni, skupaj 8 paviljonov. Poleg teh hiš je še upravno poslopje, kjer so uradi (sprejemni urad, duhovni urad, upravni urad, lekarna, blagajna, ravnateljstvo in upraviteljstvo). Temu poslopiju nasproti je gospodarsko poslopje, v katerem je kuhinja, pralnica, kotlarna itd. Bolnišnica ima centralno kurjavo in lastno elektrarno.

V bolnišnici je zaposlenih 8 primarijev in 10 sekundarijev, skupaj 18 zdravnikov. Bolnico upravlja 15 uradnikov, poleg tega še primerno število uradnih slug in vratarjev ter strežniško osebje moških in žensk poleg redovni. V gospodarskem poslopiju so zaposleni perice, dekle, strojniki, kurjači itd. Skupno število zaposlenih presega srednjevelika vas. Bolnica ima poleg naštetega tudi lastno cerkev z 2 duhovnoma, ki skrbita za dušnopastirstvo. Ako pa prištejemo številu uslužene oseba še število bolnikov (povprečno dnevno 400 do 500 bolnikov), imamo pa že skupno malo mesto, s krasnim parkom v sredini. Da stane taka bolnica z vso oskrbo ogromno premoženje, ne omenjamo na drobno.

V bolnišnico se sprejemajo bolniki z vsemi različnimi boleznimi. Vsakdo, kdor

želi v bolnico, na se oglasi pri svojem županu, da mu izgotovi predpisano nakaznico ali domovinski list. To je neobhodno potrebno! Kajti bolnišnico izrabljajo zadnje čase tudi razni potepuhi, verižniki, be-rači in slično, ter pri sprejemu napovedo napačno ime in domovno občino. Končno pa se ne more ugotoviti domovinstva po takem zlikovcu. Da pa se taka zloraba kolikor mogoče zatre, zato je najboljšo, da vsak bolnik prinese s seboj nakaznico ali domovinski list. Opozorjamo vsa županstva, da se dosledno ravna po tem in ne odrekajo ljudem zahtevanih dokumentov, ki so potrebni za sprejem v bolnišnico.

Bolniki, ki prihajajo v bolnišnico, se pritožujejo, da jim župani nočejo dati nakaznice. To je nepravilno, in bolnišnica take župane naznani okrajnim glavarstvom vsled nepravilnega postopanja!

Oskrbnina v bolnici velja po novem letu za III. razred 35 K dnevno, za II. 120 K dnevno in za osebo. Za II. razrede se mora plačati naprej za 10 dni 1200 kron.

Popisovanje prebivalstva in domačih živali.

Že napovedani in na februar 1921 prenešeno popisovanje prebivalstva se bo torej vršilo. Naj se. Nič nimamo zoper to. Kar je storil rimski cesar Avgust, kar smo imeli vsako deseto leto v Avstriji, to naj le tudi Jugoslavija izvršuje.

Nekaj drugega pa je, nad čemer moramo z glavo zmajevati in resno podvomiti, če se jugoslovanskim gospodarstvom ni pamet malo skisala. Ves način popisovanja je menga na vsem božjem svetu nezasišan nestvor. V času cenenege tiska smo bili zadovoljni s par tiskovinami, danes pa jih imamo kar celo vrsto: sedem je vseh skupaj.

Nak, gospodariti pa jugoslovanski centralisti res ne znajo. Zapravljati pač. V tem so mojstri. Za popisovanje ljudstva so si izmislili najmanj pol preveč olrazcev. Koliko bo samo papir požrl! In brez potrebe požrl! Še bo škripal davčni vijak, še bodo davkoplačevalci kleli, gospodje demokrat in samostojni bodo pa centralizmu pete lizali.

Če bi kaj pomagalo, bi naši poslanci prav brez skrbi smeli malo pozabavljati zoper dr. Kukovčevo modrost, kar jo je zalegel na popisovalne pole. Pa ne bo nič pomagalo. Taki gospodje in njih pomagači so preveč zaljubljeni v svoje nestvore. Boga pa vendar smemo prositi, da bi take luči na jugoslovanskem nebu kmalu ugasnile...

Iz Kmetijskih Zvez.

Zapisnik širše seje zaupnikov »Jugoslovanske Kmetijske Zveze« za kamniški pol. okraj v Kamniku dne 18. januarja 1921 ob 9. uri dop. v Kamniškem domu. Seji predseduje Franc Borc.

Dnevni red:

1. Poročilo o političnem položaju;
2. Načrt podrobnega dela po naših organizacijah.

3. Poročilo o kmetijsko gospodarskem položaju.

4. Debata o nepravilnostih, o pomanjkljivosti, katere so se pripetile začasa zadnje volivne borbe.

Seje se je udeležilo 150 zaupnikov iz celega okraja.

O političnem položaju je poročal urednik Smodej, ki je dal popolno jasnost našim zaupnikom, kateri so soglasno izražali zaupanje Jugoslovanskemu klubu ter zahvalo svojim poslancem za njihovo mučno in naporno borbo, ki jo vodijo za splošne ljudske kristi.

Zaupniki so ogorčeno obsojali postopanje poslancev samostojne kmetijske stranke, kateri so za časa volivne borbe s hinavskimi obljubami slepili kmetstvo ljudstvo, da bodo, če pridejo v parlament, delali samo za ljudski blagor, za blagor kmeta. Tako so mnoge kmetijske volivce premotili, da so isti cepili moč kmetijskih zastopnikov v parlamentu, vsled česar bo splošno slovensko kmetijsko ljudstvo najbolj oškodovano. Mnogi volivci samostojne stranke se že danes opravičeno sramujejo, da so nasledili ljudem, ki v parlamentu simpatizirajo z liberalnimi kapitalisti.

Borc je razvijal načrt, kako naj vsak mož in vsak mladenič v našem okraju stori popolnoma svojo dolžnost, da se v prihodnje preprečijo taki ljudstvu škodljivi volivni izidi.

Kmet Matija Jeraj je razjasnil načrt, po katerem naj se davkoplačevalci ob napovedih svojih dohodkov in svojih stroškov enotno ravna, da tako dosežejo kolikor mogoče pravično odmero dohodninskega davka. Četudi se v prvo vse to ne upošteva, ampak vseh kmetov davkoplačevalcev dolžnost je, da vstrajajo pri tem načrtu napovedi, ker končno mora zmagati pravična kmetova stvar.

Pri debati se je omenjalo predvsem, da so bili zadnji volivni imeniki splošno pomanjkljivo sestavljeni, da so bila volišča zelo neprimerno določena, da so komunisti med drugim slepili naše ljudi tudi s tem, da ne bo nobeden več šel k vojakom, da ne bo nikakih davkov itd. ter so s tem veliko naših lahkovernih ljudi preslepili.

Samostojni so agitirali, da bodo za avtonomno upravo nastopili ter da bodo s seškos branili tudi versko prepričanje našega ljudstva. Ko so pa prišli v Belgrad, so se takoj izrazili, da jim je vera privatna stvar in se v nemajo za centralizem. Ugotovilo se je tudi, da je bilo ob zadnjih volitvah premalo podrobnega dela in je v prihodnje nato največjo pozornost obračati.

Zastopnik Delavske zveze A. Kogej je opozarjal zaupnike, da je pri zadnjih volitvah veliko sinov naših pristašev, ki so danes delavci po tovarnah, volilo komuniste. To pa radi tega, ker niso dobili doma dovolj načelne izobrazbe. Opozarjal je, naj stariši že v zgodnjih letih mislijo na to, da ne bodo mogli vseh sinov in hčera obdržati doma ter da bodo mnogi prišli v razna industrijska podjetja, da jih že v zgodnji mladosti vzgajajo v duhu krščanskega delavstva. V ta namen je priporočal takim starišem, naj si naročajo delavski list »Novi čas«.

Sprejela se je naslednja resolucija: Zaupniki SLS zbrani v Kamniku v

Kamniškem domu dne 18. januarja 1920 izražajo zaupanje Jugoslovanskemu klubu ter odobravajo njegov nastop in taktiko. Izražajo zahvalo dr. Korošču za energičen nastop v sedanjih borbi. Zahvala tudi vsem poslancem SLS, ki možato vstrajajo kljub terorizmu in odreknanju poslaniških pravic.

Razgled po svetu.

ITALIJA.

Zadnje vesti, da hoče Italija zavleči izpeljavo rapske pogodbe, so bile neresnične. Nasprotno so italijanskim ministrskemu svetu poudarjali, da je stvar treba kolikor mogoče pospešiti. Zdi se namreč, da Italija nima nobenega smisla za to, da bi si nakopavala nenaklonjenost jugoslovanske vlade, ko jo je med narodom itak dovolj. Zato je tako trdo pritiskala na D'Annunzija, da je moral Reko zapustiti. Odtod tisti lepi glasovi raznih italijanskih ministrov in laških velmož, da je treba vsem narodom — torej tudi Slovencem — omogočiti prost napredek in razvoj. Ne zato, ker bi nas tako ljubili, ampak, ker čutijo, da bodo Jugoslavijo morda še zelo potrebovali, zato govore tako. Počasi se namreč rahlija prijateljske vezi s Francijo. In kakaj? Zato, ker hoče Francija za vsako ceno preprečiti spojitve Nemške Avstrije z Nemčijo in Nemčijo popolnoma uničiti, ne meneč se zato, da bi v obubožani Nemčiji gotovo prišli na površje boljševiki in bi bila tako vsa Evropa v nevarnosti, da jo, poplavljajo rdeče čete. Če bi pa Francija hotela rešiti Nemško Avstrijo propada, bi bilo to mogoče le z obnovitvijo stare Avstrije, kajti pomoč v denarju ali blagu je le začasna. Vez, ki naj bi razdrto Avstrijo zopet združila, pa naj bi bili Habsburžani. Takim nakanam pa seveda nasprotuje Italija, ker se boji i boljševikov i stare Avstrije in Habsburžanov kot vrag križa. To torej loči Italijo od Francije in jo nagiba k Jugoslovanom. Jugoslovani namreč nismo prav nič pri volji, da bi prišli pod stari avstrijski jarem in kakor Italijani tudi mi nočemo Avstrije. Kakor rečeno, je moral D'Annunzio z Reke. Odšel je v Pariz. Tudi njegovi legionarji so že odšli. Sedaj so pa nastali tam nemiri med raznimi političnimi strujami. — Italijanska ljudska stranka je začela z velikim gibanjem za avtonomijo posameznih pokrajin. Če bo imela kaj uspeha, bodo imeli Slovenci v zasedenem ozemlju od tega mnogo dobička.

GRČIJA.

Odkar je Grčija ententi odpovedala slepo pokorščino, ko je zopet Konstantina izvolila za kralja, ji gre slabo. Ententa jo je namreč prepustila svoji usodi. Turki, ki so čutili to nenaklonjenost veselili do Grčije, so, nehoteni, Grke v Mali Azaji napadli z vojsko, da bi si tako zopet pridobili izgubljena ozemlja. Dosegli so že precej uspehov in Grke na več krajih porazili. Zveste veselile se seveda sedaj svoji nekdanji zaveznici smejejo v pest in ji želijo le še težjih preizkušenj.

NEMŠKA AVSTRILIJA.

Kakor je razvidno iz poročila o Italiji, je Nemška Avstrija v škripcih. Tam ni ne jela in ne dela. Splošna sodba je zato, da mora propasti in se združiti z Nemčijo. Tu je ne bo rešila nobena podpora tete Francije. Tudi misel na vpostavitve Habsburžanov naj pusti splavati po vodi. Da se kaj takega ne zgodi, zato bodo že skrbele nasledstvene države. Češka, Jugoslavija, Italija in Rumunija. Tisti dan, ko se bo Nemška Avstrija združila z Nemčijo, pa bo prenehala tudi ljubezen Francije do nje. Tedaj se bo pa pač še pokesala svojega zadržanja napram njej in radi krivic, ki jih je storil njen zastopnik Jugoslaviji zlasti ob času koroškega plebiscita na ljubo Nemški Avstriji. Tedaj bo imela Francija opraviti z mogočim nasprotnikom, z Nemčijo združeno z Avstrijo. Krivice, ki jih je prizadela drugim, se bodo maščevale na njej sami, ker bo njen sovražnik v toliko močnejši, v kolikor je sama pomagala Nemški Avstriji do večje moči.

RUSKA IN POLJSKA.

Boljševiki še vedno pridobivajo tal ali pa vsaj zaveznikov v raznih azijskih narodih, a v Rusiji sami še vedno ni miru. Zadnji teden se je uprlo mesto Kijev z okolico. Pregnani boljševiki pa so prišli z novimi silami in vstaše deloma pomorili, deloma pa pozapri. Na Ljennina je nekdo izvršil napad, a ga je le nekoliko poškodoval. Včasih so rekli, da ni dobro biti kronane glave, danes pa ko kron skoro več ni, se mora bati pred kroglijami in bombami vsak, ki je morda za glavo višji od drugih. — Na Poljskem razsajajo kužne bolezni. — Vojsko demobilizirajo. Vsaj tako trdijo sami, dočim so Nemci videli le prevažanje vojakov in trdijo, da ima Poljska proti njim zlobne nake. Pustimo! Se bo že pokazalo, kdo ima prav.

ANGLIJA, FRANCIJA, AMERIKA.

Angležem se dobro otepa njih evangelij o svobodi narodov, ki so ga za časa vojske trobili v svet. Komaj so namreč za silo potlačili nemire na Irskem, že vstajajo Indijci. Dasi so jim Angleži obljubili avtonomijo, oni nočejo ničesar slišati o miru in zahtevajo popolno samostojnost. — V Angliji in Ameriki so slabi časi za delavce. Samo na Angleškem jih približno en milijon išče dela. — Na Francoskem so dobili novo vlado, ki bo baje še strožja napram Nemčiji kot je bila dosedanja. Z Italijo in Angleško bo šla torej Francija še bolj navzkriž. A vsaka sila gre do gotove meje. Če bodo strune preveč napejali, bodo popokale in se bo začela nova svetovna žalost, mogoče žalostnejša od zadnje svetovne vojske. Dal Bog, da bi se to ne uresničilo!

Zadnji opomin zamudnikom. Naročniki našega lista, ki do sedaj niso poslali naročnine za leto 1921, premo v prihodnji 5. številki „Domoljuba“ še enkrat položnice za plačilo naročnine, ker smo dognali, da je zadnjič marsikdo ni prejel, mnogim pa se je tudi izgubila ali pokvarila. Ta položnica naj bo vsakemu zamudniku zadnji opomin. Naslednje 6. „Domoljubove“ številke ti naročniki ne bodo več prejeli, če ravno se bo podlistek „junakinja iz Stajra“ še nadaljeval v kakih petih ali morda več številkah. Vsak zamudnik naj torej v lastnem interesu s sprejeto položnico takoj pohiti na poštni urad.

Po naši domovini.

IZ AMBRUSA.

Imamo novega župana. Prejšnji, g. Jakob Mihič, je županoval 9 let. Bilo je dosti dela, skrbi, pa tudi nevaležnosti, zato ni čuda, če se je odpovedal, glavni vzrok pa je bolezen. Županstvo je sedaj prevzel g. Anton Vidmar. — Dne 22. jan. smo pokopali, po celem Kranjskem dobro znanega Korinjskega Jurija. Bil je v vojski na Laškem. Sedaj je hodil okrog z malho in malo muziko in prosil darov. Zadnjih 14 dni je pa onemogel in bil v občinski oskrbi. Bog mu daj večni mir!

IZ BELOKRANJSKE.

V nedejo dne 3. januarja je imel naš poslanec Jože Nemanič v dvorani konsumnega društva v Metliki sijajno obiskani shod. Obrazložil je zborovalcem politični položaj in taktiko Jugoslovanskega kluba v Belgradu. Poslušalci so z odobravanjem poslančevoro poročilo vzeli na znanje ter se močno navdušili za intenzivnejšo izpeljavo Kmetске zveze. — Iz vrst zapeljanih samostojneže se vedno glasneje čuje glas, da so se prevarili pri volitvah. Bogme lahko. Par mesecev take belgrajske

politike, kakršno podpirajo samostojni njihovi poslanci, pa mora biti kmeta konec. — V Metliki so našli na novo leto v nekem blevu mrtvega nekoga Stefana Skala. — Z veliko napestjo pričakuje ljudstvo v Beli krajini, da bo oblast kaj kmalu izsledila nečloveške oskrbnjevalce metliškega pokopališča. Do danes se še nič ne čuje, da bi bila oblastem sreča mila. To pa moramo vendar še doživeti, da bomo zvedeli, odkod prihajajo oni, ki so dosegli ne samo v Sloveniji, temveč gotovo v ceéli Evropi rekord v posurovelosti.

SMARTNO PRI LITIJI.

Šhod S. L. S. bo v nedejo 30. jan. zjutraj ob sedmih v društvenem domu. Govoril bo urednik Kramzar o delu naših poslancev v Belgradu in o tem, kako razne stranke izpolnjujejo, kar so obljubljale pred volitvami. — Popoldne o pol trea isto nedejo ponovi kat. izobr. društvo lepo uspešo igro „Mlinci pod zemljo“.

TREBELJEVO.

Naša K. Z. je pri volitvah pokazala svojo moč in organizirano disciplino. samo 24 glasov je bilo nasprotno, od tega 8 pomotoma, 18 pa za SLS. Če bi vse K. Z. imele organizirano armado zavednega ljudstva kakor mi, ne bi bile samostojna mesarjev, kramarjev in teta podobnih „kmetov“ v Belgradu, tudi komunistični rožički bi bili manjši in še tisti demokratski „mandežčki“, kot so sedaj „priczle“ iz volitev do Belgrada, bi izginili. Treba je zopet na dela. Dobro kmetsko ljudstvo mora imeti povesdo besedo. Zgaga naj gre do spat, Ali ste videli, kako so se pri nas trudili samostojneže z agitacijo? Kaj so dosežali? Nič drugega kot poraz in uvidevi so, da za nje pri nas ne zari ptoica. — Koledarčke J. K. Z. ima v zalogi Frva de Cecco na Prežganem, katerega vsem našim pristašem toplo priporočamo, ker je kar zaveden naš pristaša vreden, da ga podpiramo. Ima v zalogi več stvari, ki jih kmeti nujno potrebuje. — Kmetje, vi ostanite se nadejate zavedni člani K. Z., ki bo za pravice Vaše sila v boji. Ne godrnjate in zdihovalne, pač pa pametni nastop in edinstvo v naših vrstah odpravi sedanje neznesne razmere. Mi nočemo pravice za vse, mi hočemo, da nas upoštevajo. Proč z demokratskim centralizmom in politiko, ki kmetski stan peza v gotovo propast.

IZ DOBREPOLJ.

Po izpovedi znanega samostojnega zapu-nika in odbornika iz naše iare se je izrazil mesar Pucelj, sedanjí poslanec SKS na seš krajevnege odbora pred volitvami, da je SKS republikanska, da pa ne marajo z repubiko v javnost, ker se boje zopora. »Ko bo prišel odočilni trenutek v Belgradu, tedaj boste pa videli naše delo.« Tako je delal Pucelj, samostojen bog, njegovih 900 volilcev iz kočevskega okraja je pa čakalo. Ko so samostojni poleg liberalcev in radikalcov prvi prisegli, so njihovi pristaši povesli glave, nato pa se začeli dušati, da bodo Pucelja že zagrabili. — Dne 6. t. m. je imel potem Pucelj po prvi maši pri Brdavsju shod, ki je rodil pri naših ljudeh, ki jih je bila velika večina, mnogo smeha. Zanimivo je dejstvo, da je samostojnež Gučman čisto molčal o vprašanju prisede, ki so jo samostojni poslanci tako iz srca radi položili; zanimivo je, da je dejal Pucelj, da je za 14 dni prisegel (takozvana »ta mala prisega«), zanimivo je dalje, da se je gostilničar Celofiga pred kratkim izjavil, da je vse res, kar piše »Domoljub« o Brdavsju gostilni. Dal se marsikaj je rest — Popoldne istega dne je imel poslanec škulj shod v »ljudski dvorani«, katerega se je vdeležilo do 1200 poslušalcev in poslušalk. Sprejeta je bila zapu-nica Jugoslovanskemu klubu, njegovo zadržanje pohvaljeno. Politčna organizacija v Dobrepolj stoji dobro, pri »Orlu« in pri izobraževalnem društvu pa manjka delavcev. Kdo bo odpomogel? Mi čakamo.

ŠT. VID.

Kat. slov. izobr. društvo v št. Vidu pri Stični je priredilo na dan sv. Stefana igro »Pastirci in kralji«. Igral je naraščaj Igralci so bili res kot pravi pastirci in kralji. Nastop je bil naravnost presenetljiv. Beseda je tekla gladko. Igralci so nastopili neustrašeno. Ker niso vsi

dobili vstopnic, se je igra ponovila na Novoga leta dan. V nedeljo 16. t. m. so pa imeli igralni nastop naši domači fantje. Nastop je bil ravno tako prav dober v popolno zadovoljnost občinstva, ki je bilo ves čas sijajno razpoloženo. V nedeljo 30. t. m. nastopijo dekleta. Na programu je par pevskih točk, veseligrki »Prislijen stan je zaničevan« in »Kaznovana radevednost«.

Tedenske novice.

Politične.

p Boj za šolo. Odkar je dr. Verstovšek zapustil poverjenišvo za šolstvo, je novi poverjenik začel izdajati okrožnice proti krščanskemu ljudstvu. V dveh okrožnicah ukazuje, da se morajo šolske telovadnice dati Sokolom na razpolago, kjer pa imajo Sokoli telovadnico in šola ne, morajo učenci hoditi telovaditi k Sokolom. Učitelji pa naj otroke vzgajajo v sokolskem duhu. — Ker je Sokolstvo skozi in skozi svobodomiselnost, bo ta odredba vzbudila povsod velik odpor. Takih ukrepov liberalne uradništva naše ljudstvo ne bo trpelo. — Oglejte si sadove centralizma, ki se zanj potejujejo liberalci in samostojni!

p Brezprimerna predrznost liberalnega uradnika! V Ljubljani je prevzel posle poverjenika za uk in bogočastje znani liberalni hofrat dr. Skaberne. Ta gospod je v glasilu liberalnih učiteljev »Uč. Tovariš« proglasil srbsko-hrvatski jezik za državni jezik, ne da bi bil za to od koga pooblaščen. Tako delajo liberalci povsod!

p Radić ne pride v Belgrad, kakor poročajo sedaj. Pač pa se samostojni trudijo, da bi zlezli v vlado, srbski zemljoradniki pa nočejo o tem ničesar slišati. Radić s svojo odsotnostjo pomaga centralizmu, samostojni pa s svojo prisotnostjo.

Domače novice.

d Za progo Brežice—Novo mesto—Brod. Poslanca Jugosl. kluba Sušnik in Nemanič sta posetila ministra za promet ter mu predložila pismeni predlog, naj se izgradi železniški prog Brežice—Novo mesto in Straža—Vinica—Brod. V predlogu se poudarja velika gospodarska in strategična važnost teh železniških zvez ter se zahteva, naj železniško ministrstvo čimprej udeležuje zgradbo novih železniških prog. Minister za promet je vzel na znanje predlog ter obljubil, da bo vse potrebno ukrenil za uresničenje teh načrtov. Obenem sta zahtevala poslanca Jugoslovanskega kluba, naj se osnuje v Rosalnicah postaja za osebni promet.

d Sedež družbe dolenjskih železnic se prenese z Dunaja v Ljubljano.

d Umrli je v Litiji ondotni 95 let stari notar Luka Svetec. Pokojni je svoj čas mnogo deloval v narodnih bojih.

d Na sv. Valentina dan bo na Ovsiašah pri Podnartu vsakoletni cerkveni shod. Sv. maša bo ob 7., 9. ter 10. uri, pridiga pa ob pol desetih. Po 10. sv. maši bo darovanje za cerkvene potrebe. — Častivci sv. Valentina, ne zamudite lepe priložnosti!

g Plačujte davke pravočasno! Trg. in obrtna zbornica poroča: Davkoplačevalce vseh vrst nujno opozarjamo, da v lastnem interesu plačujejo davke pravočasno. Po razglasu delegacije ministrstva financ z

dne 9. maja 1920 se pobirajo kot eksekucijske pristojbine za zaostale davščine v Sloveniji in Dalmaciji sledeče pristojbine: Za opomin od vsake polne krošne 4 vinarje, za rubežen 4 vinarje od vsake polne krošne, za prodajo dva vinarja od vsake polne krošne. Opominjevalne in rubežne pristojbine zadenejo torej vsako zakasnitev v občutnem znesku. V primeru zakasnelega plačila zadene stranko trdo novo breme.

d Semenj v Št. Jerneju, v »Družinski praksi« za leto 1921 pomotoma vpisan na ponedeljek po svečnici, se vrši v četrtek po svečnici, to je 8. februarja 1921.

d Poroke. Sv. Tomaž pri Ormožu. Poročil se je tukaj dne 24. t. m. g. Anton Slana z gđč. Micko Mundovo. Zenin je član vseh naših organizacij, s čemer nam daje zagotovilo, da bo tudi vnaprej krepko branil naša kršč. soc. načela. Istočako je nevesta iz vzorne narodne hiše in sestra tajnika SLS v Novem mestu. Novoporočencema obilo sreče v rovem stanul Dne 17. t. m. se je poročil istotam naš vrl somišljenik, član Orla in podpredsednik izobrazovalnega društva g. Franjo Rihtar z narodnozavedno mladenko gđč. Nežiko Toplak. Neustrašenemu sobojevniku v boju za naša načela želimo srečno in blagoslovljeno bodočnost v novem stanu. Tovariš, le naprej po potu, ki si si ga začrtal v naših mladinskih organizacijah! — J. M.

d Iz Št. Jerneja. Družina Receljeva iz Šmalčjevasi pri Št. Jerneju, globoko potrta, radi prebridke izgube ljubljene sina, oziroma brata, se iskreno in pristrčno zahvaljuje vsem, ki so ga v tako obilnem številu spremili k zadnjemu počitku. Posebno se zahvaljuje prečastiti duhovščini za spremstvo ter občinskemu odboru, ki se je polnoštevilno udeležil zadnjega spreveda. Pristrčno zahvalo izreka domačim kakor tudi od Sv. Križa došlim bratom Orlom in Orlicam. Najpristrčnejšo zahvalo pa je dolžna bratu Orlu—predsedniku za prekrasni nagrobni govor ter domači orlovski godbi, predvsem g. organistu za v srce segajoče žalostinke. Končno se pa zahvaljuje še vse drugum, ki so od daleč in blizu prihiteli in spremili rajnega k večnemu počitku. Bog plačaj!

d Umrli je na Brunku pri Radečah 71 let stara posestnica Marija Sihur, znana vsled dobrega srca marsikateremu revežu. N. v m. p.

d Grmada v ognju. Preteklo nedeljo popoldne je nastal na drugem vrhu Šmarne gore, t. j. Grmadi, gozdni požar, ki se je brzo širil in obkrožil s plamenom v kratkem času ves vrh. Kako je požar nastal, še ni znano. Izključeno ni, da je zažgal po neprevidnosti kak posetnik Grmade, katere je štela včerajšnjo lepo solnčno nedeljo obilo obiskovalcev. Obiskovalci hribov in gozdov, pazite na ogenj in ne metajte gorečih cigaret od sebe!

d Trije mrliči v dveh dneh. Pretekli teden sta se z Gruberjevega mostu v Ljubljani vrgla v kanal in utonila Anton Adamič in Roza Kleinerjeva. Oba sta bila poročena, pa sta vkljub temu vzdrževala med seboj grešno razmerje, radi katerega sta šla v smrt. — Dva dni pozneje sta zakonska Vrhunčeva v Ljubljani prišla z nekega plesa zjutraj domov. Mož je doma v pijanosti potegnil revolver in grozil ženi v pričo stare matere in otrok. Žena se je bra-

nila, v ruvanju se je revolver sprožil in krogla je zadela moža, ki je obležal mrtev. Mož je imel grešno razmerje z neko Tončko in je vedno grozil ženi in jo sovražil. — Tako je grda strast nemoralnosti ugonobila troje človeških življenj in uničila srečo dveh družin in nedolžnih otrok.

dOtroka sežgali. Brivec Fran Apačnik v Studencih pri Mariboru je imel ljubavno razmerje z vdovo železničarja Rozalijo Kramaršič, ki ni ostalo brez posledic. Leta 1919. so sosedje opazili, da ni vse v redu, a ker je v kritičnem času odšla vdova na Apačnikov dom, si ni nihče ničesar slabega mislil. V resnici pa je vdova v zvezi z neko babico, ki je bila že večkrat predkaznovana, in s pomočjo Apačnika polila novorojeno dete s špiritom in zažgala. Pred kratkim sta se vdova in brivec vsled nastalih preprirov razšla. Vdovi je bilo hudo in pred par dnevi je poslala k brivcu svojo hčerko iz prvega zakona z večjo vsoto denarja, ki ga je dolgovala brivcu, zahtevajoč, da vrne on veržico in uro njenega pokojnega moža. Brivec je hčerko dejansko napadel in nagnal. Deklica, ki je vedela za materin zločin, je iz maščevalnosti sedaj ovadila oba, mater in brivca. Aretirali so brivca, vdovo in babico ter jih zaprli. — Moralni propad na vseh straneh! Kam pridemo? Posledice svobodomiselnih nauk!

dStrašen umor na Gorenjskem. Na Hudem v kovovski župniji pri Trziču na Gorenjskem je v veliki kmetski hiši sama stanovala vdova Jera Fajfer. Ob nedeljah se je sestala s sestro Ano, ki je eno uro proč omožena; šli sta si tako daleč nasproti, da sta se srečali. Zadnjo nedeljo (16. jan.) Jere ni bilo. Ker se je mračilo, je Ana šla na svoj dom. V torek 18. t. m. jo je šla Ana obiskat, pa je ni nikjer našla. Iskali so jo blizu in daleč orožniki in drugi ljudje. Našli so jo šele v petek 20. t. m. v kleti zakopano — obglavljeno. Orožnik je z bajonetom pretipal tla in jo zasledil. Na truplo so bile najprej lepo položene deske, nato slama in na slami jabolka. Kot sumljivega so takoj prijeli 23 letnega sosedovega sina Jožeta Zupana, p. d. Puštenjakovega. Na oblasti in sorodnike so jela prihajati pisma v imenu rajnice, v katerih je bilo povedano: Vse moje premoženje naj dobi Puštenjakov Jože, kateremu je bil boter moj mož, katerega sem jaz zastrepila in zato ubežala... Vsa ta pisma je seveda pisal morilec sam. Nesrečno ženo so 21. t. m. na željo sorodnikov pokopali na Brezjah pri Mariji Pomagaj.

Pogreša se slaboumni Franc Starman od dne 3. t. m. 1921, star je 42 let. Doma je na Godešiču pri Slugu št. 2, pošta škofja Loka. Opravljen je v rjave hlače, škornje, črn suknič, brez klobuka, je vitke in bolj velike rasti. Če je komu kaj znano o njem, naj sporoči očetu Lovrencu Starmanu, Godešič št. 2, pošta Škofja Loka.

Kdo kaj ve o Martinu Furar, ki je služil pri 17. pešpolku, 7. stotn.; ujet je bil v Galiciji 26. avgusta 1914, pisal zadnjič iz bolnice v Serdopsku, gubernija Saratov — naj blagovoli proti odškodnini sporočiti na naslov: Marija Furar, Javnovka, p. Št. Jernej, Dolenjsko.

Kdo kaj ve o Ivanu Rejec, pešcu 27. domobr. polka, ki je bil 28. avgusta 1914 ujet v Galiciji po izjavah tovarišev odgnan v Rusijo, Rejec je bil prej kurjač v deželni bolnici v Ljubljani. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči njegovi ženi Franciški Rejec, ki ima tra-

liko v Ljubljani na Zaloški cesti nasproti konsumu.

Kdo kaj ve o Francu Jošt, vojaku, ki se joga od 13. avgusta 1916? Služil je pri 27. lom. pp., 3. stotn., 4. vod. Mogoče je o njem kaj znanega kakemu vojaku, prišedšemu iz ruskega ujetništva. Prijaznega sporočila pričakuje njegova žena Marija Jošt, kajzarica, Poljska 10, p. Podnart. — Stroški se bodo z veseljem povrnili.

Naša društva.

n Občni zbor »Slov. krščansko-soc. zveze v Ljubljani« se vrši dne 21. februarja t. l. dopoldne v Ljudskem domu v Ljubljani. Vsa naša društva se že danes na to opozarjajo, da pripravijo predloge in nasvete in jih, če le mogoče, pismeno sporoče SKSZ. Društva naj imajo za pripravo za občni zbor SKSZ posebno sejo. Opozarja pa se, da je dolžno vsako izobraževalno društvo v Sloveniji, ki je včlanjeno v SKSZ, odpisati pooblaščenega zastopnika na občni zbor, ki se mora izkazati z društvenim potrdilom. Pravico glasovanja imajo le pooblaščeni zastopniki, debate se pa lahko udeleže vsak član naših društev.

n Občni zbor »Pevske zveze« se vrši dne 21. februarja v Ljubljani. Dolžnost pevskega zborov je, da so številno zastopani. Dnevni red se objavi pravočasno.

n »Pevska zveza«, ki je odsek SKSZ, deluje kaj živahno. Priglasenih je že nad 70 zborov, ki se zelo zanimajo za »Pevsko zvezo«, saj je to njih matica. V zadnji seji »Pevske zveze« se je določila oblika in vsebina 1. številke zveznega glasila, ki bo prineslo dve umetni pesmi, ena za mešani, eno za moški zbor, ostali prostor bodo zavzemale narodne pesmi. Vse skladbe bodo tako lahke, da jih bo zmogel vsak zbor, pa bodo kljub lahkoti v umetniškem oziru neoporečne. Poleg skladb bo glasilo prinašalo članke, razna poročila in drobne vesti. Vsi glasbeni krogi bodo z veseljem pozdravili pregled vseh narodnih pesmi, ki so bile v katerikoli obliki doslej tiskane. Zbori, ki še niso poslali izpolnjenih preglednic, naj to čim prej naredijo. Prav tako prosimo vse zebre, ki se doslej niso prijavili, naj nam prijave čimprej pošljejo.

n V vseh dekanijah na Slovenskem ustanovite čimprej dekanjske odbore S. K. S. Z. Društva ene dekanije naj se dogovore, kdaj bi se lahko vršil ustanovni občni zbor dekanjskega odbora in to pravočasno sporoče SKSZ v Ljubljani. Brez vednosti in dovoljenja SKSZ v Ljubljani ni dovoljeno ustanavljati dekanjskih odborov. Na vsak tak ustanovni občni zbor pošlje zveza svojega zastopnika. V odbor se smejo voliti najbolj delavni ljudje, ki bodo jamčili za delo odbora. Kakor rečeno, dekanjski odbori morajo imeti najbolj delavne odbornike.

n »Vestnik Slov. krščansko-socijalne zveze« ni mogel doslej iziti vsled ovir, ki se zaenkrat še niso mogle odstraniti. Društva naj bodo prepričana, da SKSZ ni niti najmanj kriva, če še ni izšla niti decemberska številka »Vestnika«. Upamo pa, da se ta zadeva kmalu uredi. Toliko na razna vprašanja, kaj je z »Vestnikom«.

n Dolžnost naših izobraževalnih društev. S. K. S. Z. v Ljubljani ima dolžnosti napram svojim članicam — izobraževalnim društvom, ki jih včasih vrši z največjimi žrtvami, posebno kadar je po sredi denarnega vprašanja. Toda poudariti se mora, da S. K. S. Z. vrši svoje dolžnosti. Če jih pa včasih ne vrši tako, kot bi bilo treba, je pa treba iskati vzrokov drugje, ne pa pri nji sami, in sicer pri zanikrnih odborih posameznih društev, ki ne store ničesar kljub vsemu dreganju, ali pa tudi pri posameznih absolutističnih voditeljih, ki menijo, da so oni vse, vse drugo je pa nič. Taki ljudje so prava nesreča za naša društva, takih ljudi Bog nas varuj. Na nekaj pa so naša društva pozabila. Ko na eni strani zahtevajo vse mogoče in nemogoče stvari od S. K. S. Z., pozabijo ali pa nočejo vedeti, da so še dolžna na članarini 50 kron za leto 1920. Naj si zapomnijo, da brez denarja zveza ne more storiti ničesar. Zato je sveta dolžnost še več društev na Štajerskem in Kranjskem da plačajo članarino S. K. S. Z. v Ljubljani in tako izvrše vsaj eno dolžnost napram nji. Želeti pa je, da vsa društva čim prej poravnajo članarino že za leto 1921.

n Režiserski tečaj Zveze dramatičnih odsekov SKSZ. priredi v mesecu februarju dvo-dnevni režiserski tečaj v Ljubljani za režiserje naših dramatičnih društev. Ker zveza ne ve, kdaj bi našim društvom bolj prijalo, ali ob koncu tedna ali ob začetku, in da se ugotovi število udeležencev, prosimo, da se vsaj do 6. februarja t. l. tajništvu SKSZ. javi, kdor se hoče tečaja udeležiti ter v dopisu navede, ali želi, da se tečaj vrši 18. in 19. febr. z zaključno predstavo 20. febr., ali pa po občnem zboru SKSZ, ki je 21. februarja dopoldne. Odločilo bo višje število oddanih prijav za eno ali drugo. Podrobnejše glede stroškov itd. se še objavi.

n Zelja naših društev je izpolnjena! Naša izobraževalna društva so že dolgo časa tožila, da nimajo njihovi dramatični odseki primernih iger, ter se obračala na SKSZ., naj ona v tem oziru kaj ukrene. Po tehtnem pomisleku se je SKSZ v Ljubljani odločila, da prične z izdajo ljudskih iger pod naslovom »Ljudski oder«. Te dni je izšel 1. zvezek in s tem je vroča želja naših izobr. društev izpolnjena. Toda naj se društva zavedajo, da je SKSZ mogla to izvršiti le z znatnimi denarnimi žrtvami, kljub temu, da so njene blagajne prazne. Dolžnost naših izobraževalnih društev je, da pridno segajo po njih. Cena 10 K za izvod je neznatna; saj bi za prepis takih dveh iger stal sam papir veliko več, kot pa stane sedaj cela knjižica. Pri pominjamo še, da nudi SKSZ. našim društvom le prvovrstne igrokaze. Pravico do uprizoritve si pridobi, kdor kupi pri SKSZ. vsaj deset izvodov. Cena za 1 izvod 10 K, s poštnino 1 K več, za 10 izvodov znaša poštnina 4 K. Tisto društvo, ki kupi manj kot 10 izvodov, nima pravice uprizoriti igrokazov »Ljudskega odra«.

n Nevlje pri Kamniku. Občni zbor slov. kat. izobraževalnega društva v Nevljah se je vršil dne 16. t. m., ki je uspel nad vse pričakovanje lepo. Upamo, da to društvo ne bo med zadnjimi v kamniški dekaniji. Le pogum in vsi na delo!

Gospodarstvo.

SKUŠNJE O REJI IN PITANJU PRAŠIČEV.

Da pridemo čim prej do nekdanjega viška prašičje reje, ravnajmo z našim ščepinarjem kolikor le mogoče naravno; čim manj bo prešič v svinjaku, toliko bolj bo utrjen, zdrav in krepak, toliko bolje bo izkoristil vsako krmilo.

Dobro pomni: Materino mleko je najboljši vrelec za mladiča. Zato pojdimo za tem, da si vzredimo močno mlečnih svinj; pri takem ravnanju ti ne bo treba veliko skrbeti, katere živalice bi odbral za pleme, storila bo to narava sama.

Podlaga naravne prašičje reje naj, bo — paša. Postavimo našega domačega ščepinarja zopet nazaj v razmere, v katerih živi divji prašič, poleg tega pa skrbimo še za obilno pičo, za boljšo streho pred neurjem in za varnost. Utrujmo živali na vso moč; z utrjevanjem pričnimo, še predno so mladiči na svetu. V ta namen bjejo svinj kolikor se da na prosto! Že zgodaj spomladi naj pridejo prašiči na pašo, v hlev čim manj, a hrana bodi le surova! Za mladiče takih svinj ogradimo na prostem prostor, če le mogoče pod senčnim drevjem v velikosti pol orala. Če ne teče skozi studenec, moramo drugače poskrbeti za vodo. Tukaj zunaj napravimo tudi koče 3—4 metre v kvadratu velike, iz štirih kolov, na treh straneh obite z deskami, na vrhu pokrite z deskami ali slamo, četrta pred vetrom zavarovana stran je pa poleti odprta, po zimi pa samo toliko zavarovana s kakimi vrečami, da morejo živali lagodno notri in ven. V takih kočah prezimujemo spomladanske pujske.

Kako pa boš krmil spomladne pujske na prostem?

Prva hrana, ki jo sprejemajo prašički na prostem, je prst. Svinja riže po zemlji kot s plugom in ne verjameš, koliko prsti požro ti mali požeruški. Svinje krmiš kar v teh ograjah na prostem v koritih. Poleg zelenjave jim daj še žita, zdroba, oljnatih tropin z rezanico pomešanih. Svinje pusti pri mladičih tri mesece; vsaki pusti 6 do 10 mladičev. Odstavljanje je pri reji na prostem zelo enostavna reč. Ko so pujsi stari tri mesece, jim svinje ne puste več sesati, ker jih že ranijo z zobki. — Če imaš pa mlade pujske v svinjaku, jih sprva, ko so stari tri tedne, ne puščaj na zrak ob vročem solncu, za katero so silno občutljivi, ampak pri oblačnem nebu. *

Zelo dobri so za mlade pujske krmilni avtomati, v katerih dobe mladiči vsak čas lahko močnih krmil, zdrobljene koruze, malo ribje moke ali zmlete koščene moke, ki jo zelo priporočajo.

Poleg koč je ograja ali tekališče, popolnoma druga reč, zase pa je pašnik. Na pašo spusti prašiče zgodaj zjutraj (ob 6. ali 7. uri) in jih pusti tam 2. do 3. ure. Živali se v tem času nasitijo in zdaj začno riti. Tega pa na paši ne trpimo, zato spravimo živali nazaj v ograje, kjer dobe vode in se vležejo v senco. Paša je različna: deteljšča ali trajna paša, gozd ali strnišča. Najboljša je deteljna paša, ki ima v sebi mnogo beljakovin, pa tudi apno iz take paše je veliko vredno za mlade prašičke.

Veliko premalo ali prav za prav nič ne vpoštevamo Slovenci strniške paše, kjer dobe prašiči še toliko zrna, pa tudi za njivo škodljivega plevela, raznih čebul, osata in nam tako čistijo njive. Hrvatje to razumejo bolje in Srbi. Le pelji se enkrat po Slavoniji ali Banatu ali dalje proti Belgradu, boš videl lepe skupine prašičev, kako obirajo požeta strnišča. Seveda mora biti za tako pašo pri roki dober ovčarski pes.

Ko se bliža zima, postanejo ščetine na prostem gojenih prašičev mehkejši in bolj voljnate nego pri živalih, ki si jih imel v svinjaku. Narava pripravlja svoje otroke za mraz in jim napravi v kratkem tudi plast maščobe pod kožo. Kako pa tudi ri-jejo prašiči ta čas! Trava in korenine, ki jih poleti niso povohali, jim gredo sedaj v slast. Živali z lahkoto prezimijo. Lahko rečemo, da ne da 50 na prostem gojenih prašičev več dela kot en sam, ki ga imaš zaprtega v svinjaku.

V zimskih kočah na prostem, v katerih živi po večje število živali, je prav toplo in snažno; v 3 mesecih je treba samo enkrat zamenjati nastilj.

Za vzrejo mladih prašičev je neobhodno potreba nekoliko žita najbolje ječmena. Starejšim prašičem zadostujejo razna nadomestila: pesa, krompir, zelo dobre so zmlete kosti in divji kostanj, ki mu moraš pa preje odvzeti grenkobo in ga skuhati.

Ako krmiš surovo, si pri pripravi krme zelo prost.

Ko prašiče pitaš, je najbolje krompir pariti in ga pokladati kolikor moč brez vode in hladnega. Tudi razne tropine so dobre.

Gospodarski in tržni pregled.

g Ljubljanski trg. Mestni trg je dobro založen. Cena slanini je nekoliko padla. Na debelo se že kupi v prvovrstni kakovosti po 46 K kg, riba in sal 48 do 50 K kg, mast 52 do 54 K. Prašičje meso je ostalo na ceni 30 in 32 K za kg. Telečje meso se stalno drži na ceni 20 in 22 K. Drobniča 18 K, samo jagnjetina 24 K. Perutnine prihaja manj na trg. Divjačine in rib ni. — Na sadnem trgu prevladuje južno sadje. Oranže po kakovosti od 5 do 12 K kg; 10 in 12 K se plačujejo samo najfinejše vrste. — Jajec je sedaj na ljubljanskem trgu čez potrebo. Plačujejo se po 3 K. Nadaljnega padca cene je pričakovati. Zelenjave je na trgu za vsakdanje potrebe dovolj. Na Pogačarjevem trgu se dobijo prvovrstne karfijole, kot redkost ljubljanskega trga. — Mlevski izdelki so ostali na prejšnji ceni. Moka 0 18 K. — Špecerijsko blago kaže le prav lahke spremembe cen.

g Cene na Hrvatskem in v Slavoniji. Za greb. Čebula 6 K, koleraba 4 K, zelje 3 K, surovo maslo (puter) 32 K, ribe 40 K za 1 kg, jajca po 2 K 50 v. do 3 K. — O s i j e k. Za 100 kg: pšenica okoli 1000 K, nova koruza okoli 400 K. Koruzo kupujejo na račun inozemstva posebno za Čehoslovaško in Italijo. — V u k o v a r. Pšenica 1000 K, koruza 390—400 K, beli grah 650 do 660 K.

g Cene v Bački za 100 kg: Pšenica 970—980 kron, ječmen 520 kron, oves 310

kron, nova koruza 360—380 kron, moka 0 1500 kron; pitane svinje kg žive teže 26 kron, svinjska mast 44 kron.

g Cena srebrnih kron. Če primerjamo oglase nekaterih naših menjalnic vidimo, da plačujejo srebrno krono po 6, 7 in 7-50 kron. Po londonskih cenah pa je vredno srebro, ki se nahaja v kroni, okoli 11 papirnatih kron. Naši kupci srebrnih kron torej zaslužijo, ako jih plačujejo po 7 kron, 60 odstotkov, kar je za nekatere ljudi »malenkost«.

g Prodaja kož. V ponedeljek, dne 24. t. m. je mnogo deželanov prineslo na trg veliko število kož raznih vrst divjačine. Žal, da kupcev ni bilo. Pred 2 tednoma je v »Domoljub« izšla vest, kako drage so kože divjačine. Kakor se je pokazalo v ponedeljek, to ni resnica. Ker je »Domoljubov« urednik do konca tega meseca odsoten, prosimo potrpljenja, da bo on mogel stvar preiskati in krivca poklicati na odgovor.

g Cene v Bolgariji za 1 kg: Sofija (glavno mesto). Maslo 36—38 levov, sir 26 do 28 levov, ovčje meso 20 levov, svinjsko meso 20 levov, marmelada 12—14 levov, krompir 1—1.50 leva, grah 4—6 levov, leča 4—6 levov, 1 liter mleka 6 levov, 1 jajce 1—1.50 leva. — P l o v d i v. Pšenica 3 leve, rž 2 leva, koruza 1.80 leva, ječmen 2.30 leva, oves 2.30 leva, proso 2 leva, bob in leča 5 levov, pšenična moka 3.75—5 levov, koruzna moka 2.60 leva, seno 2 leva, slama 0.80 leva, volovska koža 20—25 levov, telečja koža 20—25 levov, jagnjetova koža 40 levov, ovčja koža 90 levov, ševro 70 levov, boks 60 levov, neprana volna 45 levov, prana 50 levov.

g Koliko je vreden denar drugih držav? Ameriški dolar 146—147 K 50 vin., češkoslovaška krona 1 K 68 vin. do 1 K 75 vin, carski rubelj 80 vin, avstrijska krona 20—21 vin., francoski frank 8 K 80 vin. do 9 K 15 vin., nemška marka 2 K 26 vin. do 2 K 28 vin., rumunski lej 1 K 94 vin. do 2 K 5 vin., italijanska lira 5 K 15 vin., turška lira 5 K 10 vin.

g Gospodinjski tečaji po deželi. V drugi dobi zimskega tečaja, ki traja od 3. januarja do 1. marca t. l., se vrše gospodinjski tečaji po sledečih krajih: v Ormožu pod vodstvom ge. Premrov, v Studenicih pri Poljčanah pod vodstvom ge. Primožičeve, v Letušu ob Paki pod vodstvom ge. Sittigove, v Trbovljah pod vodstvom ge. Odlaskove in v Podbrezju nad Kranjem pod vodstvom ge. Jakličeve. — Jesenski tečaji so se dovršili s prav povoljnim uspehom. Spričo obilnih priglasil sta se morala tečaja v Ormožu in v Podbrezjah ponoviti. Opozarjamo že sedaj merodajne kroge, da se za prireditev jesenskih gospodinjških tečajev ki se prično 15. oktobra t. l., že sedaj zainteresirajo in da predložijo pravočasno svoje prošnje na poverjeništvu za kmetijstvo.

g Gospodinjski tečaji po deželi. V drugi dobi zimskega tečaja, ki traja od 3. januarja do 15. marca t. l., se vrše gospodinjški tečaji po sledečih krajih: v Ormožu pod vodstvom ge. Premrov, v Studenicih pri Poljčanah pod vodstvom ge. Primožičeve, v Letušu ob Paki pod vodstvom ge. Sittigove, v Trbovljah pod vodstvom ge. Odlaskove in v Podbrezju nad Kranjem pod vodstvom ge. Jakličeve. Jesenski tečaji so se dovršili povsod s prav povoljnim uspe-

hom. Spričo obilnih priglasil sta se morala tečaja v Ormožu in v Podbrezjah ponoviti. Opozarjamo že sedaj merodajne kroge, da se za prireditev jesenskih gospodinjških tečajev, ki se prično dne 15. oktobra t. l., že sedaj zainteresirajo in da predložijo pravočasno svoje prošnje na poverjeništvu za kmetijstvo.

g Tečaj za luženje (bajcanje) v Ljubljani. Urad za pospeševanje obrti je priredil v mizarški delavnici na državni obrtni šoli dvadnevni tečaj za luženje, katerega je zaključil v petek popoldne.

g Sirarski tečaj. Poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani priredi v času od 14. februarja do 12. marca t. l., štiritjedenski sirarski tečaj v mlekarni Vodice na Gorenjskem. Pouk: dopoldan praktično vezbanje v izdelovanju poltrdih in trdih sirov, popoldan teoretična predavanja iz sirarstva in splošnega mlekarstva. Tečaj je določen predvsem za osebe, ki po mlekarnah delujejo ali so delovale (mlekarje in mlekarice); izjema tudi za sinove (hčere) večjih posestnikov, ki se pečajo intenzivno z mlekarstvom. Število učencev je omejeno na 12. Hrana in stanovanje bo stalo dnevno 20—25 K. Za revnejše udeležence je na razpolago 8 prispevkov po 300 K. Pravilno kolekovanje (28 K). Prošnje za vsprejem je vlagati takoj, najpozneje pa do 1. februarja t. l. na poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani.

g Volitve za trgovsko-obrtno zbornico bodo v kratkem razpisane. Prekmurje se priključi ljubljanski zbornici in dobi tri zastopnike, Medmurje se pa pridruži zagrebški zbornici in dobi dva mandata.

g Na osrednjem zavodu za žensko domačo obrt v Ljubljani, Turjaški trg števil 3 se začne pouk v pletenju z bisernicami, katerega se lahko udeležijo žene in dekleta, katere imajo veselje do imenovane tehnike. Učila so zastoj na razpolago.

g Vžigalna vrvice. Urad za pospeševanje obrti ima nekaj vžigalne vrvice v zalogi. Interesenti naj priglasijo svoje potrebe najkasneje do 1. februarja pri omenjenem uradu, Dunajska cesta 22.

g Važno za mojstre in pomočnike kovinskih obrti. Na prošnjo deželne zveze obrtnih združenj v Ljubljani priredi poverjeništvu za uk in bogočastje na dež. obrtni šoli v Ljubljani v času od 1. aprila do 30. junija 1921 strokovni tečaj za železninarje, ki bo pristopen mojstrom in pomočnikom kovinskih obrtov. Pouk bo trajal vsak dan 6 ur in bo obsegal poleg strokovnih predmetov tudi računstvo, kalkulacijo, spisje in knjigovodstvo. Najmanjše število udeležencev naj bude 2, največ pa 40. Stroške tečaja, to so izdatki za učne honorarje in za najpotrebnejša učila bo prevzela naučna uprava. Za vse druge izdatke, kakor na primer za hrano in stanovanje, bodo morali obiskovalci tečaja skrbeti sami. Mojstri in pomočniki kovinskih obrtov, ki bi se radi tečaja udeležili, naj priglasijo svojo udeležbo z natančnim naslovom in bivališčem do 15. marca t. l. Zvezi obrtnih združenj v Ljubljani. Udeležence se bode upoštevalo brez ozira ali je mojster ali pomočnik.

g Pred padcem cen sladkorju. Neka zagrebška tvrdka je prejela iz Londona brzojavno ponudbo za 500 vagonov sladkorja Java, in sicer po 300 funtov vagon, postavljeno v kako jadransko luko. To bi

značilo kilogram po 21 kron naše vrednosti. Tvrška sklepa iz te ponudbe, da se pričakuje na Angleškem v kratkem silen padec sladkorja. Odposlala je ponudbo ministru za prehrano v Belgrad.

g Tovarna glavnikov itd. se zgradi pri Ljubljani. Izdelovala bo poleg vseh vrst glavnikov, lasnic itd. tudi dvojne glavničke in dvojne lasnice, oboje za dame in za otroke. Z zidanjem tovarne se prične začetkom letošnje pomladi; stroji najmodernejšega sestava pa dospejo iz Francije.

g Odkup južne železnice. V kratkem se prično nova pogajanja z južno železnico glede odkupa onih prog, ki se nahajajo na ozemlju naše države. Uprava državnih železnic je že dala preceniti sedanje stanje prog, lokomotiv in voz.

g Nadzorstvo rudnikov. Ministrstvo za šume in rude je izdalo naredbo, po kateri dobi vsak večji rudnik v naši državi, zlasti pa premogovniki svojega vladnega komisarja, ki bo ministrstvo obveščal o položaju v rudniku in o sporih, ki bi slučajno nastali med delavstvom in lastniki rudnikov.

g Kmetijska družba za Slovenijo šteje sedaj nad 33 tisoč udov. Lepo štelilo!

g Kaj bo s 20 odstotnim odtegljajem o prihodki markirana denarja? Finančno ravnateljstvo je sporočilo zagrebški trgovsko-obrtni zbornici, da bo zneske do 1000 K vrnilo strankam najdalje do 1. aprila t. l., višje zneske pa bo spremenilo v državno posojilo, ki se bo obrestovalo s 3 odstotki in ki se bo vrnilo do konca l. 1930.

g Avtomobilsko prometne družbe so ustanovili v Ljubljani. Ta družba namerava uvesti stalne avtomobilne zveze med različni kraji v Sloveniji ter bo prevažala potnike in blago.

g Cene lesa v Trstu so v zadnjem času nekoliko padle in so sedaj sledeče: Hrastova debela prvovrstne kakovosti 1500—2400 kron za kubični meter, drugovrstne kakovosti 800 do 1000 kron, hrastov furnir 3000—4000 kron, hrastove deske do 50 mm debele 3000—4500 kron, prvovrstni bukov les 600—750 kron, žagan bukov les 1400—1600 kron, prvovrstna javorova debela 1000—2000 kron, brzojavni drogi 100—160 kron, železniški pragi iz hrastovega lesa 140—170 kron, železniški pragi iz bukovega lesa 110—130 kron, oglje vagon 14.000—18.000 kron.

g Električna centrala na Krki pri Zagradcu. Zadruga »Električna centrala Zagradec« namerja zgraditi električno centralo na Krki pri Zagradcu. Sedanji jez se bo popravil in nekoliko zvišal, neposredno pod jezom pa se bo zgradilo posopje s turbino za električno centralo. Električni tok se bo rabil kot gonilna sila za razsvetljavo in v industrijske svrhe. Tozadevena komisijka obravnava se bo vršila dne 14. februarja ob 1. uri popoldne.

g Izvoz cigaret. Finančni minister je določil, da se sme brez zasužuranja valute vzeti seboj v inozemstvo 2000 cigaret tistih vrst, katerih izvoz je prost, proti vplačilu izvozne carine.

g Na zadnji svinjski semenj v Mariboru so prignali 34 ščetinarjev. Za 1 kg žive vage so plačevali po 25 do 32 kron. Prodano je bilo vse.

g Cene govejim kožam so padle od 50 K na 30 in 28 kron za 1 kg. A usnje je še vedno

enako drago. Zakaj? Ker si bogati demokrati lahko kupujejo za drag denar obuvale. Za kmeta, delavca, obrtnika pa imajo demokrati in samostojni odprto srce samo ob volitvah.

g S trga v Celju. Mleko prodajajo po 6 K liter, jajca, ki jih je dovolj, po 3 krone kos, jabolka in drugo sveže sadje po 8 K kg.

g Tovarne sa klobuke zgrade v zagrebški okolici. Tovarna bo moderno urejena in bo v njej zaposlenih nad 100 delavcev.

g Naša jesenska setev. Iz Slavonije in Vojvodine poročajo, da je jesenska suša zelo škodovala setvi, da ni seme pravočasno vskalo. Ker pa letošnja zimo ni bilo mnogo snega, so napravile miši velikansko škodo. Zato posamezni gospodarji preoravajo zemljo in se pripravljajo za jaro setev. Z ozirom na to ni upanja, da bodo cene žitu padle, ako ne bo konkurence od zunaj.

g Ofenziva nemške industrije. Pariški dnevnik »Matin« piše o ofenzivi nemške industrije in pravi, da ima Nemčija velike zaloge raznovrstnih strojev in izdeluje tako popolne stroje, da nimajo takih ne francoske tkalnice ne tiskarne. Imenovani list priporoča, naj Francozi v tem oziru kaj store.

g Padanje cen. V zadnjem času se opaža na zagrebškem in ljubljanskem trgu za manufakturo in pohištvo močnejše padanje cen. Ta padec se spravlja v zvezo s hitrim padanjem avstrijske krone, s katero kupujejo naši trgovci blago v Avstriji za za nas zelo ugodne cene. Kakor se kaže, se bo padanje cen še nadaljevalo.

g Zlate zaloge Rumunije. Rumunska narodna banka ima sedaj zlata za kritje rumunskega denarja: 62 milijonov 110 tisoč zlatih nemških mark, 952 tisoč zlatih avstrijskih kron in 2 milijona, 765 tisoč zlatih francoskih frankov.

g Nemčija plačuje antant. Doslej je Nemčija na temelju mirovne in drugih pogodb izplačala v vrednosti nad 21 tisoč milijonov mark v zlatu. — Od tega so vredne izročene trgovske ladje 7 tisoč milijonov mark, železniški material nad 1500 milijonov mark, premog in goks 656 milijonov, državno in deželno premoženje 2500 milijonov. Za uvoz živežnih potrebščin in surovin je plačala Nemčija 2250 milijonov mark, za antantne posadke v Porenju 450 milijonov mark itd. Nemški papirnati denar, ki je v prometu izven Nemčije, cenijo na 7 tisoč milijonov mark.

g Položaj na vinskem trgu. Otok Vis, (Dalmacija). Vsled uničenih vinogradov po filokseri in draginje živežnih potrebščin je narasla cena vinu na 1800 kron za hektoliter. Maribor. Vsled velikega števila kupcev iz Čehoslovaške je živahna trgovina z vinom posebno v velikih množinah. Cene se sučejo od 2000 do 3000 kron za hektoliter. — Nemčija. Vina v Nemčiji iz leta 1920 so precej dobra in z ozirom na to mu je cena tudi precej visoka. Če ne bi Nemčija trpela na pomanjkanju sladkorja, potem bi mogla vina predelavati kakor v prejšnjih časih in cena bi bila znatno višja. Cena staremu vinu za 1200 litrov je z ozirom na kakovost 13 do 27 tisoč mark, novemu pa 11 do 25 tisoč mark.

g Zadnji semenj v Mariboru je bil bolj mrtev in slabo obiskan. Špeharjev je bilo na trgu s 30 vozovi in okoli 200 zaklanimi prašiči. Cena špehu do 11. ure 42—50 K 1 kg, od 11. do 3. ure 38—44 K, meso 30—32 kron. Krompirja je bilo samo štiri vozove. Cena me-

rici 17 kron, 1 kg 2 K 20 vin. Lamed kita je bilo le nekaj vreč koruze, ki so jo prodajali 4—5 kron liter. Perutnine ni bilo skoro nič. Vsi dugi predmeti so imeli približno skore isto ceno kakor prejšnjo soboto.

g Cene goveji živini se su utrdele. Le če bi v Nemški Avstriji res izbruhnil generalni štrajk, kakor ga napovedujejo, se je bati, da bodo cene zopet šle nazaj. Ako bo pa mogoče še naprej izvažati našo živino in meso, pa se ni bati padanja cen živini.

g Sirarski tečaj. Poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani priredi v času od 14. februarja do 12. marca t. l. štiritjedenski sirarski tečaj v mlekarni Vodice na Gorenjskem. — Pouk: dopoldan praktično vežbanje v izdelovanju poltrdih in trdih sirov, popoldne teoretična predavanja iz sirarstva.

g Kaj je s 1000 kronskimi bankovci obdržanimi pri žigosanju pri davkarjih l. 1920? Na to vprašanje stavljeno nam iz krogov interesentov javljamo da ministrstvo financ v tem oziru dosedaj ni še ničesar pozitivnega ukrenilo. Kakor pa se sliši iz privatnega vira namerava ministrstvo financ te bankovce zamenjati za nov denar, pa ne za polno vrednost.

g Kmetijska razstava v Pragi. V dneh 12. do 17. majnika t. l. se bode vršila v glavnem mestu čehoslovaške države v Pragi velika kmetijska razstava. Za to razstavo vlada po celi Evropi veliko zanimanje, zlasti med Slovani, ker se bo tam videlo razvoj celega kmetijstva in kmetijske industrije v osvobojeni državi. Ako so bile redne letne razstave predvojne dobe lepe, bode prihodnja posebno razsežna in veličastna. Tudi mi Jugoslovani-kmetovalci se moramo seznaniti z napredkom sosednih držav, posebno pa naše bratske Čehoslovaške. Da znamo na lastne oči presoditi važnost take razstave, bi bilo treba se iste udeležiti v večjem številu. Vsi absolventje kmetijskih šol kakor tudi učenci in strokovnjaki kmetijskih šol in kmetovalci bi se morali udeležiti take razstave. Tudi trgovci s kmetijskimi potrebščinami bi si morali ogledati praktične stvari za naše razmere. Le na ta način odnesemo lepo sliko modernega kmetijstva v Čehoslovaški, katera mora biti nam vzor. — Kdor se misli udeležiti, naj se zgasi najkasneje do 1. marca t. l. po dopisnici Skušala se bo izposlovati znižana vožnja v SHS in v Čehoslovaško. Sroški se povrnejo že pri tem, ako si na Češkem kupiš novo obleko, čevlje in perilo, kar pride za polovico ceneje kakor pri nas. Prijave sprejema Fran Malásek, strokovni učitelj na kmetijski šoli na Grmu, pošta Novomesto.

g Bratislava trgovinsko središče z Balkanom. Kakor vse industrijske države išče tudi Čehoslovaška svoje odjemalce na Balkanu. Trgovinsko središče bi imela postati Bratislava (Požun), kjer se namerava ustanoviti orientalska akademija.

g Pomoč Avstriji. Zastopniki antante so se posvetovali v Parizu kako pomagati Avstriji. Pri tej priložnosti so sklenili, naj Amerika posodi Avstriji 250 milijonov dolarjev, kar bi v avstrijskem denarju znašalo okoli 100 tisoč milijonov kron.

g Žigosanje pri dvojnih posojil. Zastopnik ministra za finance, minister za notranja dela, je z ozirom na to, da se v ro-

Tu mu je že prihajal nasproti Rudolf, proseče vzklikajoč:

»Gospod pater, za božjo voljo, hitro pridite, zadnji čas je, že umira.«

Albert je vprašal: »Kdo in kje je?«

Rudolf je hropel: »Ubogi Henrik je, v mestni hiši leži. Tam smo ga položili, pet krogel ima v glavi in životu in mora umreti.«

»Kako?« je Albert nagubancil obrvi. »Kdo je to storil in položil roko na obsojenca?«

»Ja sem bil,« je priznal Rudolf. »Toda, gospod, usmilite se ga in mu podelite sveti sakrament, ki ga želi.«

Albertove plamteče oči so predrle preprosti obraz kmetskega fanta. — »Henrik Hendel, Joahimov sin, morilec, zahteva sakrament. Je-li to mogoče?«

(Dalje.)

Književnost.

Za mladeniče, ki so poklicani v vojake, je nova knjiga »Srbska početnica« naravnost dobrota. Nobeno znanje jim ne bo pri vojakih bolje došlo, kakor ravno poznavanje cirilice in omevanje srbohrvaščine. Vsakdo naj si knjigo takoj omisli; velja samo 12 K in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Fr. Erjavac, Izbrani spisi. Uredil Ivan Dornik. Cena vez. izvodu 30 K. I. zvezek: Povesti: Na strijčevem domu, Hudo brezno, Huzarji na Polici. Erjavac se prišteva prvim našim pripovednikom. Priznati se mu mora, da je globok poznavalec ljudske duše, radi česar ga človek tako rad v roko vzame in čita. Naravnost nedosežni so njegovi pojmi živalskega življenja. S kako ljubeznijo in mislimi nam zna risati vsako malenkost ter nam napraviti majhno stvar nad vse zanimivo. V I. zvezku zbrane povesti so pravi biseri Erjavčeve pripovedne zmožnosti. — Knjiga se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Tomaža Kempčana »Hoja za Krisusom« v novem natisu — prevedel prelat Andrej Kalan. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Kdor knjigo takoj naroči, jo dobi v lični žepni obliki vezano z rdečo obrezo za ceno 26 K — Z naročilom pa naj nihče ne odlašaj, ker te cene trajno ne bo mogoče vzdržati. Za priporočilo samo nekaj posameznih stavkov iz predgovora: »Knjiga Hoja za Kristusom, pravi Fontenelle, je najlepša knjiga, kar jih je prišlo iz rok človeških, zakaj sv. pismo je prišlo iz božjih rok.« Ta zlata knjiga je že stara, a še vedno nova. Prvič je zagledala beli dan l. 1441, torej skoro pred 500 leti. A dasi je ta knjiga že stara, je tudi še vedno nova. Zakaj od takrat do danes so jo izdali tisoč- in tisočkrat malone v vseh jezikih sveta. Tudi Slovencem je ta knjiga že davno znana. Ko so bile knjige na Slovenskem še redke, kakor zlato, že takrat so naši predniki pridno prebirali knjigo »Hoja za Krisusom«. Tej izdaji je sledilo mnogo mnogo drugih izdaj v slovenskem jeziku. Predzadnja izdaja se je razprodala že pred nekaj leti. Šele sedaj je bilo mogoče oskrbeti novo popravljeno izdajo v zelo lični obliki. Gotovo ni bila knjiga nikdar tako potrebna in tako na mestu, kakor v današnjem času, polnem prevar in človeške slepote.

Istočasno je izšla še druga knjižica tega pisatelja pod naslovom »Iz duhovne zakladnice Tomaža Kempčana«. Izbral in poslovenil dr. Fr. Ka. Lukman. Čitaj pogosto tudi to Tomažovo knjižico o spoznanju lastne slabosti, o ponižnosti, lepem mirnem življenju itd.; to so poglavja polna duševnega bogastva, ki se kaže samo v Tomaž Kempčanovih spisih. Ta knjižica velja vezana z rdečo obezo 18 K in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelj v takih dneh Vam je Fellerjev Elza-Fluid! 6 dvojnatih ali 2-veliki specialni steklenici 42 kron. Državna trošarina posebej. Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 9 kron.

Slaba hrana Vam je pokvarila želodec? Fellerjeve prave Elza-kroglice ga spravijo v red! 6 škatlic 18 kron. Omot in poštnina posebej. Eugen V. Feller, Stubiška donja, Elsatrg št. 16, Hrvatska. bica donja, Elsatrg št. 16, Hrv. B.

Proda se radi opustitve čebelarstva razno

čebelarstvo orodje,

več praznih penjev kranjčev Gerstung in Kundschak. Cena po dogovoru. Poizve se v trgovini Dunajska cesta 10, Ljubljana.

Črno laško brinje in suhe silve

oddaja tvrdka Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta št. 2.

Iščem **kovačijo** v najem na kakem prom. tmem kraju, kjer bi bilo dovolj dela. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Domoljuba« pod »Kovčič a' 270.

Kdor potuje v Ameriko

ali kam drugam, in rabi popotno košaro, jo dobi pri meni, je domač izdelek, najboljše kakovosti in najceneje.

Anton Merhar, — p. etarski mo star, —
Ljubljana Sv. Petra cesta št. 22.

Brezdvomno

prihranite mnogo denarja z lastnim izdelkom mila in to z dodatkom ležnega kamna 138 %! Dobi se pri trvdki

Stane Kastelic

trgovina suhe robe in mešanega blaga.

Novomesto.

Kastelčeva ulica 112

Tam dobite tudi navodila.

Poskusite. Ne bo vam žal.

Štiri milijone kron

zadene v najbolj srečnem slučaju igralec državne razredne loterije.

Novo žrebanje se vrši že 7. in 8. februarja t. l.

Kdor v 1. razredu ni zadel, mora zamenjati srečko 1. razreda za novo srečko 2. razreda vsaj do 2. febr. Nova srečka stane kolikor stara: cela 192 K, polovica 96 K, četrt. 48 K, osminka 24 K. Kdor v 1. razredu še ni igral, a hoče igrati v 2., mora plačati srečko prvega in drugega razreda, torej dvakratni iznos.

Zadnja prilika! Nekaj srečk ima še na razpolago

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

d. d. v Ljubljani, Dunajska cesta 38/I.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D. v Ljubljani

posluje začasno v prostorih Zadrugne zveze, Dunajska c. 38/I.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Državne Razredne Loterije. Izplačuje svojim klientom vsak znesek brez odpovedi v gotovini.

Poroč. prstani
Double verižice
Stenske ure
Budilke
Zenke ure
Uhani

Najstarejša trgovina ur, zlatarne in srebrnine
F. ČUDEN
 LJUBLJANA 22, Prašernova 1.
 Zahtevajte ponudbe!

Sprejme se bolj prijetna in pametna **kubarica** ki zna voditi in se razume na živinorejo in vrt k družini 2 oseb in dekle. Ako bo pripravna ostane lahko do smrti. Plača po dogovoru. Nastop lahko takoj. Naslov pove uprava „Domoljuba“ pod št. 287.

Varčna gospodinja rabi edino le

GAZELA MILO

ki je najboljše in najceneje.

Hiša za majhnim vrtom na deželi je naprodaj. — Več se poižve pri Simonu Kovaču Ježa 10, pri Oručah.

Oskronik z delavno družino z nekaj premoženja se sprejme za večje posestvo na Dolenskem. Plača 60% pridelka. Naslov pove uprava Domoljuba pod št. 175.

Pozor mlinarji! Ravnokar došla prvovrstna volnena in svilena mlinska sita (pajtni) vseh vrst, ki e dobre sv trgovini Avgust Čadež, Ljubljana, Kolodvorskaul. 35, nasproti Stare Tišlerjeve gostilne.

Pozornite ose neporabno zlato in srebro star denar, svitarje, srebrnike, zlatnike itd. ker vam vse to leži doma v srambi brezobrestno, turški

I. Augustin,
Ljubljana, Dunajska cesta šte. 36.

TRST-AMERIKA

Angielska parobrodna družba
CUNARD LINE.

Zastopstvo za Jugoslavijo: Jugoslovenska banka d. d., ZAGREB.

Održava potnikov I. II. in III. razr. preko Trsta in Cherbourg-a v New York. Sprejema naročila za prostore na parnikih za Grčijo, Anglijo in Ameriko, ter obratno za Jugoslavijo.

Natančna pojasnila daje:

CUNARD LINE, ZAGREB,
Vrhovčeva ul. 15.

Agitirajte
za
„Domoljuba“

Anton Kunstek Ljubljana, Kopitarjeva ul. 4,
priporoča svojo veliko zalogo
usnja in čevlj. potreščin

na drobno in debelo.

Primešaj krmi Mastin!

V smislu odloka deželne vlade za Kranjsko v Ljubljani z dne 18. julija 1899., št. 10.595, ki mi ga je mestni magistrat ljubljanski izpotočil dne 28. julija 1900., št. 25.255, smejo dietetično sredstvo Mastin, redilni prašek za prašiče in za vsako živino, lekarnarji, trgovci, drogisti in kramarji prosto prodajati. Mastin je kot prosti obrtni predmet oglašen. V Ljubljani, dne 3. avgusta 1900, mag. opr. št. 28.561. Ako Mastina v lekarnah in trgovinah ne dobite, ga naročite po pošti. — 5 zavojev Mastina stane K 50— in se jih pošlje poštine prosto na dom.

Mazilo zoper garje (naftol-mazilo) uniči pri ljudeh garje, lisaj, srbečico, kožne bolezni in izpuščaje; pri živini uniči garje. Lonček tega mazila velja po pošti K 15—.

Lekarnar Trnkoci v Ljubljani
(Slovenija) zraven rotovža.

Miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porabljate moja najbolje preizkuš. in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim 12 K, za podgane in miši 12 K, za ščurke, posebne močne vrste 20 K, posebno močna tinktura za stenice 12 K, uničevalec moljev 10 K, prašek proti mrčesom 10 in 20 K, mazilo proti ušem pri ljudeh 5 in 12 K, mazilo za uši pri živini 6 in 12 K, prašek za uši v obleki in perilu 10 in 20 K, tinktura proti mrčesom na sadju in na zelenjavi (unič. rastl.) 10 K, prašek proti mravljam 10 K, mazilo proti garjam 14 K.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport: M. JUNKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.

ERJAVEC & TURK
 : TRGOVINA Z ŽELEZNIKO :
 pri „ZLATI LOPATI“ preje
 Hammerschmidt (Mühleisen)
 Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7,
 — nasproti Križanske cerkve. —
 Zaloga cementa.

IV. JAX IN SIN

Dunajska cesta št. 15, LJUBLJANA

Šivalni stroji in stroji za pletenje.

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. — Ustanovljena l. 1867. — Došlo je ravnokar večje število strojev za vsako obrt.

Vezenje ponuja brezplačno.
Pisalni stroji „ADLER“.
Ceniki zastoj in franko.
Kolesa iz prvih tovarn:
Dürkopp, Sigris, Waffenrad.

Manufakturno blago

se kupi najceneje pri Angeloslav Hrstnik, Karlovska cesta 8, Jerancič.

Modna in manufakturna trgovina

„Pri Ivanki“

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 29

priporoča svojo veliko zalogo raznega blaga, kakor sukno in žamet za moške, svilo in volneno za ženske obleke, hlačevino, modro kotenino, cefirja, oxforde, rujavo in belo kotenino, kotenino za rjuhe, cvilih za postelje, raznovrstne odeje, različne barhente, volnene in svilene robece, nogavice in sukanec, ter drugo, po najnižji ceni.

Zopet nekaj za Vas!

Mučiliv Vas glavobol? Trganje po udih? Gih in revmatizem? Prehlajenje? Neapavjanje? Nervoznost?

Poizkusite tudi Vi Fellerjev prvi Elia Fluid. Čudili se bodede in hvatili Fellerjev Elia Fluid kot dobrega prijatelja hudih dasih! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 - K. Revma prašek in tablete soper revma 15 - K. Aspirin praški 15 - K.

All Vam želodec ni v redu? Teška prebava? Nimata teka?

Oj, kako bodede zadovoljni, če poizkusite Fellerjeve prave Elia-kroglice! To so resnično dobre! 6 škatlice 15 - K. Sagrada Barber 12 - K. Želodec okroppejoča 4 v d s k a tinktura 20 - K. Balsam in živiljski esenc 6 - K. Pravi Seehoferjev balsam 15 - K.

Za prebavo!

Prebavni prašek 4 - K. Soda bicarbonica 3 - K. Otvorajoča želodečna sol 6 - K. Karibadska sol 6 - K. Begerovoi knamka „Hega“ (fizioloko soli po prof. Neusser-ju) 1 škatlica 25 - K. Najfinoše rižonovo olje 6 in 30 - K. Tamarindusen prašek 2-50 K. Čaj za čiščenje krvi 8 - K. Senosovo listje in Mutterblätter od 8 - K naprej.

All kašljate?

Sluz odstranjuje in kašelji tolaži Zagorski praški sok 9 - K. Hoga-ploščice (prave pastile zoper kašel) 7-50 K. Bonboni iz slada in trpotca od 3 - K naprej. Pravi čaj proti kašlju 8 - K. Plakskri prašek 8 - K. Guajskoi sirup na zdravniški predpis 40 - K. Lipov čaj 8 - K.

Glavobol?

Ravno tako pripraven, kakor zanesljiv v uporabi je Fellerjev mentolni /rtmik „Kisa“ 15 - K. Prašek zoper glavobol 15 - K. Kislin prašek, prašek soper mrzalico 20 - K.

Zobobol?

Zobne kapljice 5 - K. Zelena olje 30 - K. Očesna voda 6 - K.

Srbečica, garje.

Mazilo zoper garje 12 - K. Naphtolno mazilo 16 - in 20 - K. Zvopljeno mazilo 12 - K. Vsa ostala mazila kakor Zinkovo mazilo, belo svinčeno mazilo, aromatično mazilo, lavorovo mazilo v škatljah po 3 -, 7 - in 12 - K. Mazilo na rane 15 - K. Otroboje mazilo in kafalni cvet 15 - in 20 - K. Mazilo zoper ozebline 15 - K. Diabillon oblič, repni oblič 2 - in 4 - K. Cvet in mazilo zoper golšo 15 - K.

Slabokrvnost?

Težoki železni ekstrakt 10 - K. Železni albuminat 40 - K. Na zdravniški predpis Arsoferrintektoltes iz lokarne k sv. Duha na Dunaju 25 - K. Hega-ferrin 45 - K. Apneni železni sirup 20 - K. Bland-tektoltes 15 - K. Pravo najfinoše ribje oije „Kisa“ 25 - K.

Sredstvo zoper gliste!

Kisa glistovni sladkorji 1 vrečica 7-50 K, sladkano ali čisto glistovno seme na tehtnico od 4 - K naprej.

Proljev, diarja?

Bastlerjeve kolera kapljice 15 - K. Krone kapljice 10 - K. Clmetove kapljice, Mellissovo cvet, Kamilene kapljice, Kimlovo kapljice, Baldrian-čveve kapljice, Hoffmanove kapljice mala steklenica 3 - K, velika 20 - K. Bobrove kapljice (Bibergeit-trophen) za šena 3 - K.

Državna trošarina

se računa pri alkoholnih preparatih posebno, ampak samo po iastnem strošku.

Omot in poština

se računa posebno, toda najceneje. Priporoča se ved na enkrat naročiti, kajti stroški na več robe razdeljeni, manj znašajo.

Pri vprašanju

naj se prilože pošne známke za odgovor.

II. Na ročila se adresirajo na:
EVGEN V. FELLER, lekarna,
Stubica donja, Elsatrg 18. Hrvatska.